

پارازیت های خارجی گوسفند ها و بز ها

(External Parasites of Sheep and Goats)

این بیماریها در
افغانستان وجود
دارند.

۱. تعریف

پارازیت های خارجی در موارد بیشتر اذیت کننده بوده و باعث کم وزن گرفتن شده و به ساده گی باعث از دست دادن وزن بدن میگردد، زیرا حیوانات انرژی و وقت بیشتری را نسبت به تغذیه در مجادله سپری می نمایند. آسیب های فیزیکی زمانی به وجود می آیند که تخریش و خراشیده گی باعث به میان آمدن زخم های باز گردیده و بعداً عفونی شده یا به لاروا های مگس ها آلوده شوند.

۲. عامل شناسی

انواع زیادی مگس هاییکه عمدتاً آزار دهنده اند، موجود می باشند. ضیاع خون در اثر تغذیه ی تعداد زیاد پشه ها ممکن به کمخونی ، عدم انکشاف و باختن وزن یا به کاهش وزن گرفتن بی انجامد.

شیش و رشک ها (mange) باشند های نسبتاً دایمی عضویت حیوان اند. هجوم پارازیت ها (در صورتیکه از طرف مایت صورت گرفته باشد، معمولاً به نام mange یاد میشود) بقسم تخریش شدید همراه با خاریدن و جویدن جلد نزد حیوان به ملاحظه رسیده و آفات جلدی را به وجود می آورند که بد نما به نظر می رسد.

کنه ها از خونیکه از میزبان می گیرند خوب رشد می کنند. کنه ها به اساس مشخصات ساختمانی شان به کنه های نرم و سخت تقسیم گردیده اند.

مگس بینی گوسفند ها یا اوستروس اوویس (*Oestrus ovis*) یک پارازیتی است که در مرحله ی لاروایی خود در مجرای بینی و سینوس های گوسفند ها و بزها، زیست می نماید.

۳. سرایت

شپش ها و رشک ها در ماه های سرد سال خوب رشد نموده و تولید مثل می نمایند. انتقال از حیوان به حیوان به وسیله تماس صورت می گیرد، از اینرو از ازدحام باید جلوگیری شود. مگس ماده بینی لاروهای خود را در داخل اطراف سوراخهای بینی میگذارد. این لاروهای کوچک کاملاً سفید در خالیگاه بینی مهاجرت می نمایند. زمانیکه لاروها بالغ می شوند، رنگ کریمی را به خود گرفته و سپس رنگ تارک پیدا می کنند. لاروها پس از رسیدن به بلوغ مجرای بینی را ترک نموده به زمین می افتند و در آن به عمق چند اینچ سوراخ ایجاد نموده و در مرحله ی دوم انکشاف خود (*pupa*)، قرار می گیرند.

۴. انواعی که مصاب میگردند

گوسفندها و بزها هر دو مصاب شده می توانند.

۵. علایم کلینیکی

حیوانات مبتلا ممکن است به وسیله پارازیت های خارجی بر آشفته و پریشان شده و بدن خود را به اشیای خارجی مالیده یا میخارند. برخی از پارازیت های خارجی پوستک شدن جلد، رفتن موی، کمرنگی جلد، پژمرده گی، ضعف و نشانه های کم خونی را بار می آورند.

در واقعات هجوم حشره بینی، افزایات شدید که در آغاز صاف و سپس مخاطی و به دنبال آن مخاطی - ریمی شده و اکثراً با لخته های خفیف خون آلوده می باشد، رخ میدهد. در اثر فعالیت دوامدار لاروها به ویژه هر گاه تعداد شان زیاد باشد غشای مخاطی بینی ضخیم گشته که در همراهی با افزایات مخاطی - ریمی تنفس دچار اختلال میشود. لاروهای موجود در سینوسها، گاه گاهی توانایی فرار را نداشته، تلف شده و به تدریج آهکی شده التهاب عفونی سینوسها را بوجود می آورند. التهاب ریمی بوجود آمده در سینوس ها بعضاً ممکن است به مغز انتشار یافته که نتیجه ی آن کشنده میباشد.

۶. دریافت های پتولوژیک

دریافت های ویژه ی برجسته به استثنای آفات مربوط به کم خونی وجود ندارد.

۷. تشخیص

به صورت عموم اکثر پارازیت های خارجی برای تشخیص توسط وسایل مختلف مانند جال

ها، مرتبان های شیشه یی، دهل ها، شانه ها و پنس ها جمع آوری شده می‌توانند و برای مایت ها (*mites*) تراشیدن پوست را به کار می‌برند. اکثر پارازیت های خارجی با استفاده از رهنمود ها و توضیحاتنامه های چاپ شده به آسانی دیده شده و تعیین هویت می‌گردند. به هر صورت کاربرد مایکروسکوپ اکثراً ضروری می‌باشد.

۸. تداوی

حشره کش ها (*Insecticides*) پارازیت های خارجی مانند مگس ها، شش ها، رشک ها و کنه ها را کنترل نموده می‌توانند. غوطه ور ساختن حیوان یا افشاندن با فشار بلند نتیجه بهتری را فراهم میکند. گوسفندها و بز ها باید در هر سه هفته در ساحات اندیمیک مورد تداوی قرار گیرند. آغشته کردن نمره های گوش با دواهای ضد حشرات و ریختاندن آن بالای حیوان نیز در برخی از مناطق امکان پذیر می‌باشد. تداوی با اورمکتین (*Ivermectin*) در برابر تمام مراحل انکشاف لاروای مگس بینی گوسفند خیلی مؤثر است.

۹. جلوگیری و کنترل

حشره کش های زیاد وجود دارد که در صورت ضرورت برای کنترل به کار رفته می‌توانند. از بین بردن عادی پارو و مواد عضوی در کنترل مگس ها و پشه های آزار دهنده کمک نموده می‌تواند.

شکل. ریختن پشم در گوسفند به اثر پارازیت های خارجی

شکل. گوسفند مصاب به مگس بینی